

Overzicht van rechtspraak. Personenrecht (2009-2022) -
Meerderjarigen: Vertrouwenspersoon van een beschermde persoon
Peer-reviewed author version

WUYTS, Tim (2023) Overzicht van rechtspraak. Personenrecht (2009-2022) -
Meerderjarigen: Vertrouwenspersoon van een beschermde persoon. In: Tijdschrift
voor privaatrecht, 2023 (4) , p. 1708 -1709.

Handle: <http://hdl.handle.net/1942/42835>

Deze uitspraak kan ten dele worden bijgetreden. De verkoop van goederen die deel uitmaken van de nalatenschap van de beschermde persoon valt inderdaad niet onder de uitdrukkelijk opgesomde bevoegdheden die de bewindvoerder na overlijden nog kan uitoefenen. Wel kan de bewindvoerder in het kader van zijn voortgezette opdracht steeds de aanwijzing vragen van een curator bij een onbeheerde nalatenschap, van een sekwester of van een voorlopige bewindvoerder voor de nalatenschap (art. 499/19 §2 lid 2, 3° Oud BW). Wat betreft het ontruimen van de kamer van een woon-zorgcentrum of van een assistentiewoning bestaat er inderdaad in bepaalde gevallen bijzondere regelgeving. Deze bijzondere regelgeving sluit mijns inziens de voortgezette bevoegdheid van de bewindvoerder om de kamer van de overleden beschermde persoon in het woon-zorgcentrum te ontruimen en de opslag van de persoonlijke bezittingen niet uit. Meer in het algemeen is het mijns inziens de bedoeling van de wetgever dat de handeling van “teruggave van een goed” bedoeld in artikel 499/19 §2 lid 2, 1° Oud BW ruim wordt begrepen in die zin dat het alle verrichtingen bevat die vereist zijn om het gehuurde goed terug te geven aan de verhuurder volgens de eisen van de huurovereenkomst en de toepasselijke wetgeving. Alle kosten die daarmee verband houden moeten mijns inziens ook worden vergoed. Dat kan naast het ontruimen ook het reinigen van het goed zijn. Van de bewindvoerder kan niet worden verwacht dat hij het gehuurde goed in strijd met de bepalingen van de huurovereenkomst en de wetgeving teruggeeft. Bovendien vereist de teruggave praktisch gezien ook dat het goed eerst wordt ontruimd om de persoonlijke goederen van de overledene niet in het bezit te stellen van de verhuurder. Een enge interpretatie zou leiden tot gevolgen die de wetgever helemaal niet voor ogen had en de bepaling onwerkzaam zouden maken. Dat kan niet de bedoeling zijn van de wetgever, die met deze bepaling precies wenst tegemoet te komen aan een vraag uit de praktijk⁷⁵⁶. De wetgever gaat zelfs zo ver om aan te geven dat het “met inbegrip van het recht om te beschikken over de huurwaarborg” is. *A fortiori* moet artikel 499/19 §2 Oud BW zo ruim worden geïnterpreteerd dat ook de ontruiming van het goed vereist om het in overeenstemming met het huurcontract en de toepasselijke wetgeving terug te kunnen geven, daaronder begrepen dient te worden.

AFDELING E. VERTROUWENSPERSOON

324. Luidens artikel 501 Oud BW heeft de te beschermen of beschermde persoon het recht zich, tijdens de hele duur van het bewind, te laten bijstaan door een door hemzelf aangewezen vertrouwenspersoon.

⁷⁵⁶ MvT, *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 54-3303/1, 38-39; zie ook het wetsvoorstel tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek wat de verzegeling en de aanstelling van een curator bij onbeheerde nalatenschappen betreft, *Parl.St.* Kamer BZ 2019, nr. 55-377/1, waar een uitbreiding van de bevoegdheden van de curator van de onbeheerde nalatenschap in dezelfde zin wordt voorgesteld om eveneens aan dit probleem tegemoet te komen.

Hoewel vrijwel alle procedurebepalingen bij de wet van 21 december 2018 werden hervormd, zij opgemerkt dat de laagdrempelige manier waarop de homologatie van de aanwijzing van een vertrouwenspersoon kan worden gevraagd, namelijk door een schriftelijk of mondeling verzoek gericht aan de vrederechter daartoe te formuleren bij aanvang of tijdens de duur van het bewind door de beschermde of de te beschermen persoon, door een derde in diens belang dan wel door de procureur des Konings (art. 501 lid 2 BW), niet werd gewijzigd door deze wet.

Het Hof van Cassatie verduidelijkte in dat verband dat uit artikel 501 lid 1 en 2 Oud BW niet volgt dat de beschermde of te beschermen persoon de wens die hij heeft kenbaar gemaakt inzake de aanwijzing van een vertrouwenspersoon, voor de rechter dient te bevestigen. Evenmin volgt volgens het Hof uit de samenvoeging van artikel 501 lid 1 en lid 9 en 10 Oud BW dat de te beschermen persoon of beschermde persoon niet meerdere vertrouwenspersonen in eigen naam zou mogen aanwijzen om hem bij te staan⁷⁵⁷. De aanstelling van een vertrouwenspersoon werd door de wetgever precies gestimuleerd bij de hervorming in 2013⁷⁵⁸, gelet op de belangrijke rol die deze persoon vervult. De creatie van bijkomende drempels zou afbreuk hebben gedaan aan het laagdrempelige karakter en had niet gestrookt met de bedoeling van de wetgever. Het arrest van het Hof van Cassatie ligt dan ook volledig in de lijn van de betrachtingen van de wetgever in 2013⁷⁵⁹.

325. De wet bepaalt wie er niet als vertrouwenspersoon kan worden aangewezen (art. 501 lid 5 Oud BW):

- 1° de bewindvoerder van de beschermde persoon;
- 2° personen ten aanzien van wie een rechterlijke of een buitengerechtelijke beschermingsmaatregel werd genomen;
- 3° rechtspersonen;
- 4° personen die volledig ontzet zijn uit het ouderlijk gezag;
- 5° ingeval het bewind wordt uitgeoefend door beide ouders of een van beide, of een bloedverwant van de beschermde persoon tot en met

⁷⁵⁷ Cass. 19 februari 2018, C.17.0273.F/3 concl. GENICOT, *JLMB* 2018, afl. 40, 1902 = *RABG* 2019, afl. 2, 106 noot M. GOVAERTS = *RW* 2018-19 (samenv.), afl. 39, 1545 noot: *in casu* wilde de te beschermen persoon haar zussen en haar moeder aanwijzen als vertrouwenspersonen. Zij had haar wens bij brief kenbaar gemaakt, maar niet herhaald tijdens het verhoor.

⁷⁵⁸ MvT, *Parl.St.* Kamer 2010-11, nr. 53-1009/1, 14-16; Verslag Kamer I, *Parl.St.* Kamer 2011-12, nr. 53-1009/10, 90. Vgl. Y.-H. LELEU, “Les innovations de la réforme de la protection des personnes vulnérables”, in P. Lecocq en M. Dambre (eds.), *Rechtskroniek voor de vrede- en politierechters 2014* (Brugge: die Keure 2014), (3) 13 nr. 22.

⁷⁵⁹ Vgl. M. GOVAERTS, “De aanstelling van één of meerdere vertrouwenspersonen op verzoek van de beschermde persoon” (noot onder Cass. 19 februari 2018), *RABG* 2019, (110) 115 nr. 8.

de tweede graad. Hier kan in uitzonderlijke omstandigheden van worden afgeweken.

Voorts kan de vrederechter de aanwijzing van de vertrouwenspersoon weigeren op grond van diens uittreksel uit het strafregister.

Onder het voorlopig bewind bestonden er geen gronden tot uitsluiting. In de rechtspraak werd aangenomen dat een persoonlijke vertrouwensband tussen de beschermde persoon en de vertrouwenspersoon volstond⁷⁶⁰. Welnu, de wetgever heeft tijdens de parlementaire voorbereiding in navolging van deze rechtspraak het belang van deze band beklemtoond en om die reden onder andere rechtspersonen uitgesloten⁷⁶¹.

326. De vrederechter van Etterbeek weigerde om iemand aangeduid in een geschreven verklaring ondertekend zowel door die persoon als de beschermde persoon aan te duiden als vertrouwenspersoon⁷⁶². In die geschreven verklaring werd deze persoon tegelijk aangeduid als “vertegenwoordigster”. De vrederechter stelde vast dat de persoon die verzocht om de aanstelling tot vertrouwenspersoon een manipulatieve houding aannam tegenover de beschermde persoon. Bovendien bleek haar aanstelling ook ingegeven door geldelijke motieven.

De vrederechter van Binche oordeelde voorts dat het niet aangewezen was om de ouders van de te beschermen persoon aan te duiden als vertrouwenspersoon gelet op de manifeste animositeit van hen ten aanzien van hun schoonzoon en van hun pogingen om zich te mengen in het koppel⁷⁶³. Bovendien zou de aanstelling van een vertrouwenspersoon ook problematisch zijn in het licht van het recht op eerbiediging van het privéleven en gezinsleven van het koppel zoals gewaarborgd door artikel 22 van de Grondwet.

HOOFDSTUK III. BIJZONDERE BESCHERMING VAN DE PERSOON VAN DE GEESTESZIEKE

⁷⁶⁰ Vred. Fléron 18 december 2012, *T.Vred.* 2014, 322.

⁷⁶¹ Verslag Kamer I, *Parl.St.* Kamer 2011-12, nr. 53-1009/10, 91.

⁷⁶² Vred. Etterbeek 5 januari 2017, *T.Vred.* 2017, 439.

⁷⁶³ Vred. Binche 10 oktober 2017, *T.Vred.* 2018, 492.